

T

Maatschappelijke waardering
door de ogen van de
leraar en de samenhang met
leraar- en schoolkenmerken

Bevindingen uit de Teaching And Learning International Survey
(TALIS) 2013

TALIS

IN FOCUS

Vlaamse
overheid

Faculteit Sociale Wetenschappen
Departement Opleidings- en
Onderwijswetenschappen

Onderzoeksgroep Edubron

Mevr. Alexia Deneire

Dhr. Jan Vanhoof

Dhr. Jerich Faddar

Dhr. Peter Van Petegem

Ministerie van Onderwijs & Vorming

Afdeling Strategische Beleidsondersteuning

Deze TALIS-bijdrage gaat dieper in op de mate waarin leraren lager onderwijs en eerste graad secundair onderwijs aangeven dat het beroep van leraar maatschappelijk gewaardeerd wordt.

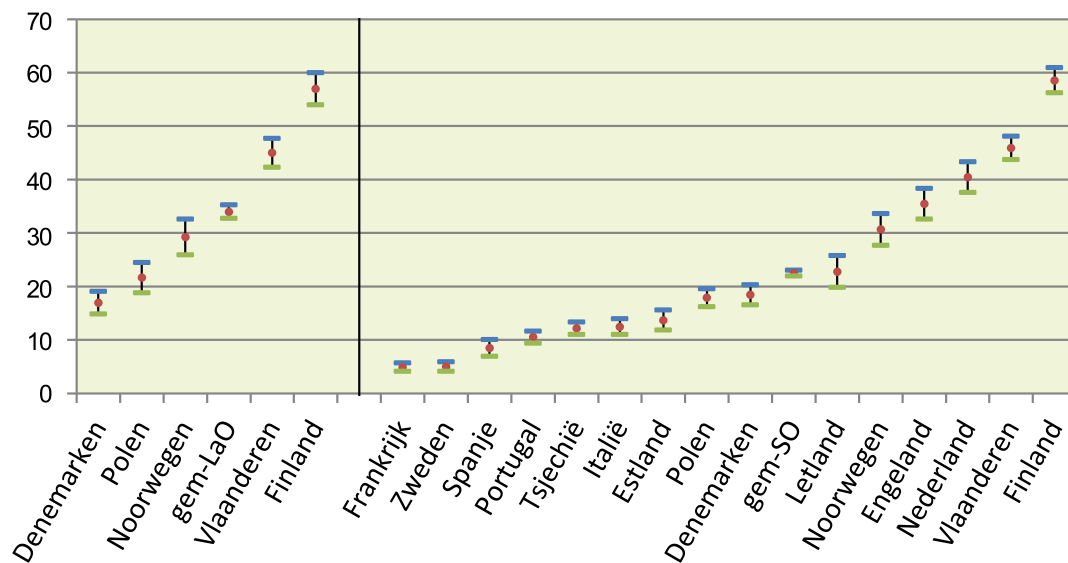
Wat is TALIS?

TALIS staat voor 'Teaching and Learning International Survey' en is een initiatief van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Om de vijf jaar belicht TALIS de werkzaamheden en werkcondities van leraren en schoolleiders. TALIS 2013 richt zich in Vlaanderen op het lager onderwijs en de eerste graad secundair onderwijs. 3050 leraren lager onderwijs, 3650 leraren secundair onderwijs en hun schoolleiders uit ruim 350 scholen namen aan het onderzoek deel. Op basis van deze gegevens hebben we de Vlaamse situatie in dit rapport vergeleken met 14 andere onderwijssystemen voor de eerste graad secundair onderwijs (Denemarken, Engeland, Estland, Finland, Frankrijk, Italië, Letland, Nederland, Noorwegen, Polen, Portugal, Spanje, Tsjechië en Zweden) en 4 landen voor wat betreft het lager onderwijs (Denemarken, Finland, Noorwegen en Polen).

Voor meer achtergrondinformatie (bijv. over het gebruik van symbolen bij (statistisch) significante verschillen) en meer resultaten verwijzen we graag naar het algemene TALIS-rapport voor Vlaanderen op www.talisvlaanderen.be of op www.ond.vlaanderen.be/obpwo/links/talis.

Uit de TALIS-resultaten blijkt dat 45% van de leraren lager onderwijs in Vlaanderen het (helemaal) eens is met de stelling dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, tegenover 46% van de leraren eerste graad secundair onderwijs. De positie van leraren in Vlaanderen is opvallend: het aandeel leraren dat het eens is met de stelling dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, is voor beide onderwijsniveaus statistisch significant hoger dan in elk ander vergelijkingsland (met uitzondering van Finland). Ook bij analyses op grond van verschillende potentieel beïnvloedende variabelen, zien we dat het aandeel leraren lager onderwijs in Vlaanderen praktisch voor elk onderzocht kenmerk statistisch significant hoger is dan de respectievelijke internationale gemiddelden.

Figuur 1: % leraren dat het (helemaal) eens is dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij

Opleidingsniveau hangt in Vlaanderen enkel in het secundair onderwijs samen met de gepercipieerde maatschappelijke waardering

Voor het lager onderwijs zien we dat statistisch significant meer mannelijke leraren geloven dat hun beroep gewaardeerd wordt in de maatschappij (51%) in vergelijking met vrouwelijke collega's (44%). Noch in de eerste graad secundair onderwijs in Vlaanderen (man: 49%; vrouw: 45%), noch overheen de vergelijkingslanden vinden we dit patroon terug (man: 35%; vrouw: 34%). In de eerste graad secundair onderwijs geloven, overheen de (selectie) TALIS-landen, statistisch significant meer mannen (26%) dat hun beroep gewaardeerd wordt in de maatschappij dan het geval is bij vrouwen (21%).

In de eerste graad van het Vlaamse secundair onderwijs hangt het opleidingsniveau samen met hoe leraren hun eigen job in termen van maatschappelijke waardering zien (zie tabel 1). Statistisch significant meer leraren met een academische bachelor of hoger op zak geloven in de waardering van hun job (56%) dan het geval is onder collega's met een professionele bachelor of lager (45%). Overheen de vergelijkingslanden is de tendens voor beide onderwijsniveaus net omgekeerd en geloven leraren met een professionele bachelor of lager statistisch significant meer (gem-LaO: 41%; gem-SO: 31%) dan hun hoger opgeleide collega's (gem-LaO: 33%; gem-SO: 23%) dat hun job gewaardeerd wordt in de maatschappij.

Tabel 1: % leraren dat ervaart dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, naar hoogste formele opleidingsniveau/diploma

		professionele bachelor of lager		academische bachelor of hoger
Lager onderwijs	Vl.	45	=	42
	Gem.	41	▶	33
1ste graad secundair onderwijs	Vl.	45	◀	56
	Gem.	31	▶	23

Het werktijdregime blijkt enkel van tel in de eerste graad secundair onderwijs, in die zin dat statistisch significant meer deeltijds werkende leraren geloven dat hun beroep gewaardeerd wordt in de maatschappij (49%) dan het geval is onder leraren die voltijds werken (45%). Dit geldt niet alleen in Vlaanderen, maar ook gemiddeld genomen overheen de vergelijkingslanden. In het lager onderwijs maakt het – overheen de vergelijkingslanden, noch in Vlaanderen – niet uit of leraren een deeltijds (45%) of voltijds (45%) contract hebben, wat hun perceptie van de jobwaardering betreft.

Tabel 2 laat zien dat statistisch significant meer leraren lager onderwijs in Vlaanderen die aan het begin van hun loopbaan staan (61%) geloven dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij in vergelijking met collega's met meer jaren op de teller (3-10 jaar: 47%; 11-20 jaar: 41%; > 20 jaar: 43%). Dit patroon stellen we ook vast, gemiddeld genomen, overheen de vergelijkingslanden. Voor leraren eerste graad secundair onderwijs in Vlaanderen maakt het voor het geloof dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt niet uit hoeveel werkervaring zij op hun conto hebben staan. Dit in tegenstelling tot de gemiddelde resultaten overheen de vergelijkingslanden voor de eerste graad secundair onderwijs, waar statistisch significant meer beginnende leraren (28%) geloven dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in vergelijking met collega's met meer jaren op de teller (3-10 jaar: 23%; 11-20 jaar: 22%; > 20 jaar: 21%).

Tabel 2: % leraren dat ervaart dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, naar jaren werkervaring

		< 3 j	3 – 10 j	11 – 20 j	>20 j
Lager onderwijs	Vl.	61	47	41	43
	Gem.	42	36	31	33
1ste graad secundair onderwijs	Vl.	45	44	44	49
	Gem.	28	23	22	21

In parallel met de jobtevredenheid van leraren in Vlaanderen, stellen we overigens vast dat de verstedelijkingsgraad van de schoolomgeving geen effect heeft op de overtuiging van leraren in Vlaanderen dat hun beroep gewaardeerd wordt in de maatschappij.

Zich voorbereid voelen op vlak van vakinhoud en pedagogisch-didactische aspecten hangt in Vlaanderen niet samen met de perceptie van de maatschappelijke waardering van het lerarenberoep; zich voorbereid voelen op vlak van klaspraktijk wel

Het maakt voor het ervaren van maatschappelijke waardering in Vlaanderen niet uit of een leraar zich tijdens het lesgeven wel of niet voorbereid voelt op het vlak van vakinhoud en/of pedagogisch-didactische aspecten. Dit geldt in grote lijnen ook overheen de vergelijkingslanden. Wat het zich voorbereid voelen op vlak van klaspraktijk betreft (zie tabel 3), zien we dat statistisch significant meer leraren die zich (erg) goed voorbereid voelen, geloven dat hun job gewaardeerd wordt in de maatschappij (LaO: 46%; 1ste gr SO: 47%) in vergelijking met collega's die zich slechts een beetje of helemaal niet voorbereid voelen (LaO: 37%; 1ste gr SO: 37%). Dit patroon duikt ook op wanneer we de gemiddelde situatie onder de loep nemen, overheen de vergelijkingslanden, in beide onderwijsniveaus.

Tabel 3: % leraren dat ervaart dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, naar zich al of niet voorbereid voelen tijdens het lesgeven wat klaspraktijk betreft

Ik voel mij voorbereid tijdens het lesgeven op vlak van klaspraktijk				
		een beetje of helemaal niet		(erg) goed
Lager onderwijs	Vl.	37	◀	46
	Gem.	30	◀	34
1ste graad secundair onderwijs	Vl.	37	◀	47
	Gem.	20	◀	23

De aanwezigheid van leerlingen met specifieke behoeften in de klas leidt in beide onderwijsniveaus tot een andere vaststelling op vlak van perceptie van de maatschappelijke waardering van het lerarenberoep

Voor de perceptie van de maatschappelijke waardering van het lerarenberoep maakt de aanwezigheid van leerlingen met specifieke behoeften in de klas in het lager onderwijs geen verschil uit. We stellen vast dat 50% van de leraren die geen leerlingen met specifieke behoeften in de klas hebben geloven dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij; dit aandeel is vergelijkbaar met dat onder leraren die enkele (of alle) van die leerlingen in hun klas hebben (44%). Dit geldt niet alleen in Vlaanderen, maar ook gemiddeld genomen overheen de vergelijkingslanden. In de eerste graad secundair onderwijs daarentegen zien we dat statistisch significant meer leraren die geen leerlingen met specifieke behoeften in hun klas hebben geloven dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij (54%), in vergelijking met hun collega's die wel lesgeven aan (enkele of alleen maar) leerlingen met specifieke behoeften (45%). Ook dit resultaat zien we opduiken overheen de vergelijkingslanden.

Zich effectief voelen op vlak van klasmanagement heeft in het lager onderwijs invloed op de perceptie van de maatschappelijke waardering van het lerarenberoep; in de eerste graad secundair onderwijs zien we een dergelijke invloed uitgaan van het zich effectief voelen op vlak van leerlingen bij het leren betrekken

Met betrekking tot het lager onderwijs (zie tabel 4) stellen we vast dat statistisch significant meer leraren die zich in redelijke of grote mate effectief achten om 'storend gedrag in de klas onder controle te krijgen' (46%), om 'hun verwachtingen omtrent het gedrag van de leerlingen duidelijk te maken' (45%), en om 'er voor te zorgen dat leerlinge de klasregels volgen' (46%), ervaren dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij dan het geval is bij hun collega's die zich op deze punten minder effectief achten (resp. 25%, 30% en 22%). Dit patroon duikt - met uitzondering van effectiviteit op vlak van leerlingen de klasregels laten volgen - ook op overheen de vergelijkingslanden. In de eerste graad secundair onderwijs in Vlaanderen (zie tabel 5) speelt de zelfeffectiviteit op vlak van klasmanagement geen rol in de perceptie van de maatschappelijke waardering van het lerarenberoep, met uitzondering dan wanneer het gaat om het laten volgen van de klasregels door de leerlingen (statistisch significant meer leraren die zich in redelijke of grote mate effectief achten om er voor te zorgen dat leerlingen de klasregels volgen, geloven dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij (46%) dan het geval is bij collega's die zich op dat punt minder effectief achten (35%).

Tabel 4: % leraren lager onderwijs dat ervaart dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, naar inschatting zelfeffectiviteit

Lager onderwijs						
	Vlaanderen			Gem.		
	helemaal niet - een beetje		in redelijke / grote mate	helemaal niet - een beetje		in redelijke / grote mate
Effectiviteit op vlak van klasmanagement						
Storend gedrag in de klas onder controle krijgen	25	◀	46	25	◀	34
Mijn verwachtingen omtrent het gedrag van leerlingen duidelijk maken	30	◀	45	29	=	34
Er voor zorgen dat leerlingen de klasregels volgen	22	◀	46	25	◀	34
Een leerling bedaren die storend of luidruchtig is	35	=	45	29	◀	34
Effectiviteit op vlak van lesgeven						
Goede vragen voor mijn leerlingen opstellen	41	=	45	30	◀	35
Verschillende evaluatiestrategieën gebruiken	44	=	46	34	=	34
Een alternatieve uitleg geven, bijvoorbeeld wanneer leerlingen iets niet begrijpen	46	=	45	34	=	34
Alternatieve lesstrategieën invoeren in mijn klas	45	=	45	31	◀	35
Effectiviteit op vlak van leerlingen bij het leren betrekken						
Leerlingen ervan overtuigen dat zij goede resultaten kunnen behalen in hun schoolwerk	35	=	45	25	◀	35
Mijn leerlingen helpen waardering te hebben voor 'leren'	37	◀	46	26	◀	35
Leerlingen motiveren die weinig interesse in schoolwerk tonen	40	=	46	27	◀	36
Leerlingen helpen kritisch te denken	42	=	45	32	◀	35

Met betrekking tot de eerste graad secundair onderwijs valt in de cijfers in tabel 5 met name op dat statistisch significant meer leraren die zich in redelijke of grote mate effectief achten om 'leerlingen ervan te overtuigen dat zij goede resultaten kunnen behalen in hun schoolwerk' (47%), om 'hun leerlingen te helpen waardering te hebben voor 'leren'' (48%) en om 'leerlingen te motiveren die weinig interesse in schoolwerk tonen' (48%), geloven dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij dan het geval is bij hun collega's die zich op deze punten minder effectief achten (resp. 36%, 34% en 38%). Dit patroon duidt ook op wanneer we de gemiddelde situatie bestuderen overheen de vergelijkingslanden. In het lager onderwijs in Vlaanderen speelt de zelfeffectiviteit op vlak van leerlingen bij het leren betrekken geen rol in de perceptie van de maatschappelijke waardering van het lerarenberoep, met uitzondering dan wanneer het gaat om het helpen van leerlingen waardering te hebben voor 'leren' (statistisch significant meer leraren die zich in redelijke of grote mate effectief achten om hun leerlingen te

helpen waardering te hebben voor 'leren', ervaren dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij (46%) dan het geval is bij collega's die zich op dat punt minder effectief achten (37%). Ook zelfeffectiviteit op vlak van lesgeven -met name wanneer het gaat om verschillende evaluatiestrategieën gebruiken en alternatieve lesstrategieën invoeren in de klas- heeft in de eerste graad secundair -ook overheen de vergelijkingslanden- een effect op de perceptie van de maatschappelijke waardering van het lerarenberoep.

Tabel 5: % leraren eerste graad secundair onderwijs dat ervaart dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, naar inschatting zelfeffectiviteit

1ste graad SO						
	Vlaanderen			Gem.		
	helemaal niet - een beetje		in redelijke / grote mate	helemaal niet - een beetje		in redelijke / grote mate
Effectiviteit op vlak van klasmanagement						
Storend gedrag in de klas onder controle krijgen	36	=	46	19	◀	23
Mijn verwachtingen omtrent het gedrag van leerlingen duidelijk maken	42	=	46	21	=	22
Er voor zorgen dat leerlingen de klasregels volgen	35	◀	46	19	◀	23
Een leerling bedaren die storend of luidruchtig is	39	=	46	20	◀	23
Effectiviteit op vlak van lesgeven						
Goede vragen voor mijn leerlingen opstellen	53	=	45	21	◀	23
Verskillende evaluatiestrategieën gebruiken	41	◀	47	20	◀	23
Een alternatieve uitleg geven, bijvoorbeeld wanneer leerlingen iets niet begrijpen	51	=	46	22	=	23
Alternatieve lesstrategieën invoeren in mijn klas	41	◀	47	20	◀	24
Effectiviteit op vlak van leerlingen bij het leren betrekken						
Leerlingen ervan overtuigen dat zij goede resultaten kunnen behalen in hun schoolwerk	36	◀	47	19	◀	23
Mijn leerlingen helpen waardering te hebben voor 'leren'	34	◀	48	16	◀	24
Leerlingen motiveren die weinig interesse in schoolwerk tonen	38	◀	48	18	◀	25
Leerlingen helpen kritisch te denken	43	=	46	20	◀	23

Voor leraren lager onderwijs zien we een sterker verband tussen constructivistische opvattingen en een positieve perceptie van de maatschappelijke waardering van het lerarenberoep dan voor leraren eerste graad secundair onderwijs

Tabel 6 leert dat statistisch significant meer leraren lager onderwijs die het (helemaal) eens zijn met de stellingen ‘Mijn rol is leerlingen vooruit te helpen in hun eigen exploratie’ (45%), ‘Leerlingen leren het best door zelf oplossingen voor problemen te vinden’ (46%) en ‘Denk- en redeneerprocessen zijn belangrijker dan specifieke vakinhoud’ (47%) geloven dat het lerarenberoep gewaardeerd wordt in de maatschappij dan het geval is onder leraren die het (helemaal) oneens zijn met deze stellingen (resp. 21%, 36% en 39%). Ook gemiddeld genomen overheen de vergelijkingslanden zien we dit patroon met betrekking tot de eerste twee stellingen opduiken. Wat de opvattingen ‘Leerlingen moeten de kans krijgen om zelf oplossingen voor praktische problemen te bedenken alvorens de leraar hen toont hoe ze worden opgelost’ en ‘Denk- en redeneerprocessen zijn belangrijker dan specifieke vakinhoud’ betreft, blijkt er wel een effect overheen de vergelijkingslanden maar niet in Vlaanderen.

Tabel 6: % leraren lager onderwijs dat ervaart dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, naar constructivistische opvattingen

Lager onderwijs						
	Vlaanderen			Gem.		
	(helemaal) oneens		(helemaal) eens	(helemaal) oneens		(helemaal) eens
Mijn rol als leraar is leerlingen vooruit te helpen in hun eigen exploratie	21	◀	45	25	◀	34
Leerlingen leren het best door zelf oplossingen voor problemen te vinden	36	◀	46	30	◀	35
Leerlingen moeten de kans krijgen om zelf oplossingen voor praktische problemen te bedenken alvorens de leraar hen toont hoe ze worden opgelost	38	=	45	28	◀	34
Denk- en redeneerprocessen zijn belangrijker dan specifieke vakinhoud	39	◀	47	33	=	34

Met betrekking tot de eerste graad secundair onderwijs (zie tabel 7) valt enkel op dat statistisch significant meer leraren die vinden dat denk- en redeneerprocessen belangrijker zijn dan specifieke vakinhoud (48%) geloven dat hun beroep gewaardeerd wordt in vergelijking met leraren die dit niet vinden (41%). Dit geldt overigens niet alleen in Vlaanderen, maar ook gemiddeld genomen overheen de vergelijkingslanden.

Tabel 7: % leraren eerste graad secundair onderwijs dat ervaart dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, naar constructivistische opvattingen

1ste graad SO						
	Vlaanderen			Gem.		
	(helemaal) oneens		(helemaal) eens	(helemaal) oneens		(helemaal) eens
Mijn rol als leraar is leerlingen vooruit te helpen in hun eigen exploratie	52	=	46	21	=	22
Leerlingen leren het best door zelf oplossingen voor problemen te vinden	47	=	46	21	◀	23
Leerlingen moeten de kans krijgen om zelf oplossingen voor praktische problemen te bedenken alvorens de leraar hen toont hoe ze worden opgelost	39	=	46	21	=	22
Denk- en redeneerprocessen zijn belangrijker dan specifieke vakinhoud	41	◀	48	21	◀	23

Een participatieve en op samenwerking gerichte schoolcultuur hangen samen met positieve inschatting van maatschappelijke waardering

Hoewel het verschil niet extreem uitgesproken is, laat de volgende tabel zien dat in lagere scholen waar de schoolleider meent dat de school het personeel de mogelijkheid biedt actief te participeren in beslissingen omtrent de school, statistisch significant meer leraren geloven dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt (46%) dan het geval is in scholen waar schoolleiders die mogelijkheid niet bieden (41%). Eenzelfde statistisch significant verschil vinden we ook in scholen waar de schoolleider vindt dat er een cultuur van samenwerking op school is die gekenmerkt wordt door wederzijdse steun.

Tabel 8: % leraren lager onderwijs dat gelooft dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, naar inspraak bij schoolbeslissingen (perceptie schoolleider)

Lager onderwijs						
	Vlaanderen			Gem.		
	(helemaal) oneens		(helemaal) eens	(helemaal) oneens		(helemaal) eens
Deze school biedt het personeel de mogelijkheid om actief te participeren in beslissingen omtrent de school.	41	◀	46	37	=	34
Er is een cultuur van samenwerking op school die gekenmerkt wordt door wederzijdse steun	41	◀	46	28	◀	34

Wat de perceptie van de schoolleider omtrent de aanwezigheid van een gedeelde onderwijsvisie betreft, is de impact op de perceptie van de maatschappelijke waardering van het lerarenberoep vrij beperkt. Enkel in scholen waar de schoolleider aangeeft dat het schoolteam moeilijkheden openlijk bespreekt, rapporteren statistisch significant meer leraren dat hun beroep gewaardeerd wordt (47%) in vergelijking met scholen waar de schoolleider meent dat dit niet het geval is (37%). Dit geldt niet wanneer we de gemiddelde situatie analyseren, overheen de vergelijkingslanden.

Tabel 9: % leraren lager onderwijs dat gelooft dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, naar aanwezigheid gedeelde cultuur op school (perceptie schoolleider)

Lager onderwijs						
	Vlaanderen			Gem.		
	(helemaal) oneens		(helemaal) eens	(helemaal) oneens		(helemaal) eens
Het schoolteam deelt gemeenschappelijke overtuigingen omtrent onderwijs/leren	40	=	46	34	=	34
Het schoolteam bespreekt moeilijkheden openlijk	37	◀	47	32	=	34
Er is wederzijds respect voor de ideeën van collega's	43	=	46	28	◀	35
Er heerst een cultuur waarin succes wordt gedeeld	38	=	47	31	◀	35
De relaties tussen leraren en leerlingen zijn goed	47	=	46	31	=	34

Wat de perceptie van de schoolleider omtrent inspraak bij schoolbeslissingen betreft, is de impact op de perceptie van de maatschappelijke waardering van het lerarenberoep -in vergelijking met die overheen de vergelijkingslanden en die in het lager onderwijs- beperkter. Enkel in scholen waar de schoolleider gelooft dat er een cultuur van samenwerking aanwezig is op school die gekenmerkt wordt door wederzijdse steun, geloven statistisch significant meer leraren dat hun beroep gewaardeerd wordt (49%) in vergelijking met scholen waar de schoolleider meent dat dit niet het geval is (38%).

Tabel 10: % leraren eerste graad secundair onderwijs dat gelooft dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, naar inspraak bij schoolbeslissingen (perceptie schoolleider)

1ste graad SO						
	Vlaanderen			Gem.		
	(helemaal) oneens		(helemaal) eens	(helemaal) oneens		(helemaal) eens
Deze school biedt het personeel de mogelijkheid om actief te participeren in beslissingen omtrent de school.	45	=	46	19	◀	22
Er is een cultuur van samenwerking op school die gekenmerkt wordt door wederzijdse steun	38	◀	49	18	◀	22

Hoewel het patroon meer uitgesproken is overheen de vergelijkingslanden, zien we ook voor de eerste graad secundair onderwijs in Vlaanderen dat in scholen waar de schoolleider meent dat er een gedeelde cultuur aanwezig is op school, statistisch significant meer leraren geloven dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt dan het geval is in scholen waar schoolleiders daar niet van overtuigd zijn. Dit geldt met betrekking tot het geloof dat het schoolteam moeilijkheden openlijk bespreekt (46% tgo. 39%), de opvatting dat er een cultuur heerst waarin succes wordt gedeeld (46% tgo. 39%) en -zij het minder uitgesproken- de stelling dat de relaties tussen leraren en leerlingen goed zijn (46% tgo. 43%).

Tabel 11: % leraren eerste graad secundair onderwijs dat gelooft dat het beroep van leraar gewaardeerd wordt in de maatschappij, naar aanwezigheid gedeelde cultuur op school (perceptie schoolleider)

1ste graad SO						
	Vlaanderen			Gem.		
	(helemaal) oneens		(helemaal) eens	(helemaal) oneens		(helemaal) eens
Het schoolteam deelt gemeenschappelijke overtuigingen omtrent onderwijs/leren	47	=	46	20	◀	22
Het schoolteam bespreekt moeilijkheden openlijk	39	◀	46	19	◀	23
Er is wederzijds respect voor de ideeën van collega's	42	=	46	20	◀	22
Er heerst een cultuur waarin succes wordt gedeeld	39	◀	46	19	◀	23
De relaties tussen leraren en leerlingen zijn goed	43	◀	46	18	◀	22

Coördinatie

Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming
Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Strategische Beleidsondersteuning

Samenstelling

Universiteit Antwerpen
Faculteit Sociale Wetenschappen
Departement Opleidings- en Onderwijswetenschappen
Onderzoeksgroep Edubron

Verantwoordelijke uitgever

Micheline Scheys, Secretaris-Generaal

Grafische vormgeving

Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
Afdeling Communicatie
Suzie Favere
Creatief - Harelbeke

Depotnummer

D/2015/3241/188

Uitgave

December 2015

